

Վերջին խօսքերի հետ նա ձեռքով խփեց իր ընկերուհիներից մեկի գլխին, որ դեռ ամուսնացած չէր:

– Իսկ ուրիշի սերը երբեք չե՞ս գողանում:

– Գողանում եմ, երբ ամուսինս ինձ ծեծում է:

– Քանի՞ ոչխար ունեք:

– Յինգ Յարիւր:

– Յինգ հարիւր ոչխար ունեք, եւ դու այդպէս շալակով ցա՞խ ես կրում:

– Ի՞նչ անեմ, եթէ չկրեմ, ամուսինս ինձ դուրս կանէ եւ մի ուրիշին կբերէ:

Մենք անցանք:

– Միթե՞ քրդուհիները այդպէս թերեւ բարք ու վարքի տեր են, – հարցրի երիտասարդից:

– Չի կարելի ասել բոլոր ցեղերի համար: Բայց այդ ցեղը ինչ-որ բռշաների խառնուրդ է: Ընդհանրապէս խօսելով, օրիորդը աւելի ազատ է քրդերի մէջ, քան թէ ամուսնացած կինը, որ տեր ունի եւ մեկի սեփականութիւնն է համարում:

Յեռոյց, Արտոս լեռան ստորոտում, սեւ բծերի նման երեւում էին մի խումբ վրաններ: Արեւի երեկոյեան ճառագայթները թափել էին այդ վրանների վրայ շէկ-ծիրանագոյն լոյս: Ինձ թւում էր, որ հրդեհի մէջ այրւում էին նրանք: Արեւը մտաւ, երբ հետզհետէ պատեց խաւարը, ամէն ինչ կորաւ, եւ գեղեցիկ երեւոյթը ընկղմեցաւ անվերջ մթութեան մէջ: Այժմ այնտեղից նշմարւում էին կրակի նշոյլներ, որոնք փարոսի նման ձգում էին մեզ դէպի իրանց կողմը:

Ասլանը ինձ պատմեց, որ այնտեղ բնակւում է քրդերի մի նշանաւոր շէյխ, որ մեծ ազդեցութիւն ունի բոլոր ցեղերի վրայ, որին համարեա պաշտում են եւ մարգարէի հաւասար յարգանք են մատուցանում: Բոլոր քրդերը նրա գլխովն են երդւում. «Չէյխի գլուխը վկա»՝ դա ամենամեծ երդումն է նրանց մէջ: Այն օրը, որ նա բաղանիք է մտնում, բաղանիքի ջուրը քրդերը բաժանում են իրանց մէջ եւ սրսկում են մօրութների վրայ, որպէս օրինած ջուր: Ամուլ կանայք նրա ոտքերի հետքերից փոշին հաւաքում են ինչ-որ կախարգական արարողութիւններ են կատարում, որ զաւակ ունենան:

– Բայց նա չափազանց մոլեռանդ է եւ քրիստոնէաների թշնամի, – աւելացրեց Ասլանը: – Նրա ատելութիւնը դէպի քրիստոնէաները այն աստիճանի է հասնում, որ իր վրանից դուրս գալու ժամանակ, երբ կամենում է մի